

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Woensdag 17 juli 2024

Grote Zaal 20.00 uur

Orchestre Philharmonique Royal de Liège
Gergely Madaras, dirigent
Nelson Goerner, piano
Thierry Escaich, Maarschalkerweerdorgel

César Franck 1822-1890

Hulda, ballet allégorique, FWV 49 (1882-85)

Maurice Ravel 1875-1937

Pianoconcert in G (1929-31)

Allegramente

Adagio assai

Presto

PAUZE

Camille Saint-Saëns 1835-1921

Symfonie nr. 3 in c, op. 78 'Orgelsymfonie' (1886)

Adagio - Allegro molto

Poco adagio

Allegro molto - Presto

Maestoso - Allegro

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

César Franck vormde zo'n honderdvijftig jaar geleden een schakel tussen twee muziek-culturen die lijnrecht tegenover elkaar stonden. De doorwrochte Duitse componeer-stijl combineerde hij met de meer Franse hang naar sfeer en lichtheid, waardoor zijn muziek zowel degelijk als sensueel aandoet. En dat kwam van pas in de opera *Hulda*, die evenzeer gaat over verleidingskunst als over de weerbaarheid van een trotse vrouw in een mannenwereld. In Francks tijd bevatte een opera vaak instrumentale episodes met ballet en die hoor je hier, in een doorlopende suite.

Ravels veelkleurige Pianoconcert

In Maurice Ravels *Pianoconcert in G* hoor je allereerst een fiedeldeuntje dat een Baskisch volksliedje zou kunnen zijn. Vervolgens valt de piano in met een imitatie van een flamen-cogitaar, waarop het orkest antwoordt met jazzachtige melodieën. Binnen één minuut heeft Ravel zich bewezen als een kameleon die moeiteloos van muzikale kleur verandert. Flirten met muziek uit andere culturen of andere tijden was Ravels grondhouding; in zijn oeuvre vind je Weense walsen, Hongaarse volksmuziek, Chinese toonladders en blues. En gek genoeg klinkt het altijd weer naar Ravel, onder meer door zijn originele or-kestratietechniek. Vaak laat hij instrumenten anders klinken dan gebruikelijk, of laat hij solo's uit een onverwachte hoek komen. Zo is er in dit concert niet alleen voor de piano een glansrol weggelegd, maar ook voor de piccolo en trompet. Het middendeel model-leerde Ravel naar het langzame deel van Mozarts *Klarinetkwintet*, met een bezwe-rende melodie boven een wiegende begeleiding.

Extatische muziek van Saint-Saëns

Voor Camille Saint-Saëns was componeren een natuurproces, 'zoals een appelboom appels voortbrengt'. Hij was inderdaad een groot ambachtsman die zich aan alle genres waagde. Net als bij Ravel is zijn muziek puur decoratief en behaaglijk. Zijn leven was bepaald niet zorgenvrij, maar van verdriet of teleurstelling hoor je in zijn muziek niets terug.

De *Derde symfonie in c*, op. 78 is misschien het pakkendste voorbeeld van zijn streven naar klankgenot. Aan de standaard orkest-bezetting voegde hij een orgel en een piano toe. Het stuk is opgedragen aan zijn oudere collega Franz Liszt, die met zijn bonte symfo-nische gedichten een nieuwe trend voor orkestmuziek had gezet. De toon is soms serieus en soms ronduit frivol, waarbij het orgel voor een semi-religieuze stemming zorgt die tegen het slot een extatisch karakter krijgt. Van begin tot eind demonstreert Saint-Saëns hier zijn melodische 'welbe-spraaktheid': het hele orkest lijkt te neuriën, te zingen en te jubelen.

'In dit werk heb ik alles van mezelf gegeven', zei hij achteraf, 'wat ik hier heb bereikt lukt me nooit weer.' En gelukkig zag hij ditmaal eens zijn inspanningen beloond: het stuk was meteen een daverend succes en is nog altijd een wereldwijde hit.

Michiel Cleij

BIOGRAFIE

Het **Orchestre Philharmonique Royal de Liège**, opgericht in 1960, is het enige profes-sionele symfonieorkest van Franstalig België. Het orkest treedt op door heel Europa en maakte tournees naar Japan, de Verenigde Staten en Zuid-Amerika. De uitgebreide discografie focust onder meer op minder bekend werk van Waalse componisten als César Franck en Eugène Ysaÿe. Chef-dirigent sinds 2019 is **Gergely Madaras**. Vóór zijn vaste aanstelling in Luik was de Hongaarse dirigent verbonden aan orkesten in Frankrijk en Hongarije. In Boedapest kreeg hij als vijfjarige zijn eerste muzikale vorming van de laatste generatie authentiek-Hongaarse musici, waarna hij de conservatoria van Boedapest en Wenen doorliep. Hij is een veelgevraagd gastdirigent, recentelijk onder meer bij het London Philharmonic Orchestra, het Budapest Festival Orchestra en het Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra. De Argentijnse pianist **Nelson Goerner** maakte na zijn opleiding in Buenos Aires en Genève een snelle, wereldwijde carrière. In zijn solorecitals beperkt hij zich niet tot mainstream-repertoire. De *Leipziger Zeitung* prees zijn 'beheerste temperament, waarin zijden gestiek en roofdierachtige aanvallen elkaar afwisselen met verbijsterend effect'. Behalve een succesvolle solist bij orkesten is hij is een fervent kamermusicus die optrad met onder meer pianist Martha Argerich, violist Janine Jansen en cellist Steven Isserlis. **Thierry Escaich** behoort als organist, impro-visator en componist tot de opvallendste Franse musici van zijn generatie. Bij de recente heropening van de Parijse Notre-Dame werd hij aangesteld als een van de vaste organisten.

SUMMARY

César Franck's *Hulda* is a 'horror opera' about a proud, self-confident woman. Although the opera itself has fallen into obscurity, the dance movements featured tonight on this French programme are prime examples of Franck's strongest suit: combining melodies that seem carved in stone with sensual timbres and a fairy-tale mood. Maurice Ravel composed one of the most irresistible piano concertos of all time. This composer felt drawn to a variety of styles. This is already clear in the first minute of the piece, where you can hear folk, classical, jazz and flamenco-like passages. Besides the piano, the piccolo and trumpet have some difficult solos. The middle movement, with angelic melodies played by the woodwinds, is a homage to Mozart. And the finale sounds like a party, almost like a cartoon, with a big band instead of an orchestra. 'You only do something like this once in your lifetime', said Camille Saint-Saëns about his *Third Symphony in C minor*, op. 78. The instrumental forces alone make it unique: orchestra, organ and piano. The semi-religious mood evoked by the harmonies, which are sultry, even voluptuous – and the piano adds a carnivalesque timbre. Saint-Saëns was often criticised during his lifetime for having little to say, but no one had done anything like this yet. It turned out to be a smash hit of a symphony.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Met vanavond een ontmoeting in de Spiegelzaal met Gergely Madaras (dirigent) en Nelson Goerner (piano). U bent van harte welkom.

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concert-registraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

do 25/07

20.00 uur
Grote Zaal

Moesorgski's Schilderijtentoonstelling en Tsjajkovski's Pianoconcert nr. 1
Moesorgski's kleurrijke meesterwerk *Schilderijen van een tentoonstelling* spreekt tot de verbeelding. De muzikale schilderijen worden dit keer tevoorschijn getoverd door de Württembergische Philharmonie Reutlingen. Roman Borisov maakt zijn debuut in Het Concertgebouw met Tsjajkovski's *Eerste pianoconcert*.

